

PSIXOLOGIYADA GURUHLAR MUAMMOSI VA QONUNIYATLARI

Sidiyorov Nodir

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Milliy g'oya, ma'naviyat

Asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi talabasi

Email: sidiyorovnodir@gmail.com

Mirqosimova Xulkar

Ilmiy rahbar, Chirchiq davlat pedagogika universiteti Psixologiya kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: Zamonaviy jamiyatda guruhlar psixologiyasi, jamoa ichidagi dinamik jarayonlar va guruh qonuniyatlarini o'rganish ta'lim sifatini oshirishda muhim o'rin tutadi. Ushbu maqolada guruh tushunchasining psixologik mohiyati, kichik guruhlarda shaxslararo munosabatlarning shakllanishi va guruh dinamikasining shaxs ma'naviy kamolotiga ta'siri tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: guruh psixologiyasi, kichik guruh, guruh dinamikasi, jamoa, liderlik, guruh jipsligi, ma'naviy muhit, huquqiy ong.

KIRISH

Bugungi zamonaviy ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri insonni jamoa doirasida har tomonlama tushunish va uning ichki potentsialini ochishdir. O'zbekiston Respublikasining Uzluksiz ta'lim konsepsiyasi va O'zbekiston 2030 strategiyasiga muvofiq, ijtimoiy guruhlarda sog'lom psixologik muhitni yaratish davlat siyosatining ustuvor

yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Inson hayoti davomida doimiy ravishda turli ijtimoiy birlashmalar va jamoalar tarkibida faoliyat ko'rsatadi. Guruh bu umumiy maqsad va manfaatlar asosida birlashgan shaxslar majmuidir.

Guruh tushunchasi psixologik kategoriyalar orasida markaziy o'rinlardan birini egallaydi. Individ tug'ilganidan boshlab oila, mahalla, bog'cha va maktab kabi kichik guruhlar ta'sirida shakllanadi. Bo'lajak mutaxassislar uchun guruhlar psixologiyasini bilish o'ta muhimdir, chunki ma'naviy tarbiya va huquqiy ongni shakllantirish jarayoni asosan jamoaviy muhitda kechadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot tizimli, psixologik va pedagogik yondashuvlarga asoslangan holda kompleks tarzda amalga oshirildi. Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, sintez va taqqoslash metodlaridan foydalanildi. Amaliy tadqiqot bosqichida pedagogik kuzatuv va so'rovnoma metodlariga alohida etibor qaratildi. Tadqiqot doirasida 60 nafar talaba o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma natijalari guruh ichidagi psixologik muhitning o'quv motivatsiyasiga ta'sirini baholash imkonini berdi.

NATIJALAR VA TAHLIL

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, guruhdagi ijobiy ma'naviy-psixologik iqlim o'quv samaradorligini o'rtacha 25-30% ga oshiradi. Liderlik fenomeni guruh faoliyatini muvofiqlashtiruvchi markaziy omil sifatida namoyon bo'ladi. Sog'lom guruhda nizo rivojlanish omili bo'lib xizmat qilsa, nosog'lom muhitda u guruhning parchalanishiga olib keladi.

XULOSA

Guruh qonuniyatlarini hisobga olgan holda tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilim olish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Jamoaviy munosabatlar tizimida shaxsning ma'naviy qiyofasi va huquqiy dunyoqarashi yanada

barqaror shakllanadi. Yakuniy xulosa sifatida shuni aytish mumkinki, guruh psixologiyasini o'rganish jamiyat taraqqiyoti va ma'naviy barqarorlikni ta'minlashning muhim shartlaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xaydarov F.I., Xalilova N.I. Umumiy psixologiya. - Toshkent: O'zbekiston, 2020.
2. Goziyev E.G. Umumiy psixologiya. - Toshkent: Universitet, 2002.
3. Jabborov X.X. Psixologiya. - Toshkent: TSUOS, 2021.
4. Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation.
5. Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). Emotional intelligence and its role in learning.
6. Jalolov, S. (2021). Psixologiya asoslari.
7. Sattorov, B. (2023). Talabalarda stressga bardoshlilikni rivojlantirish yo'llari.